

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Anatomía específica do membro inferior	Código	750G02104	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Facio Villanueva, Angel	Correo electrónico	angel.facio@udc.es	
Profesorado	Facio Villanueva, Angel	Correo electrónico	angel.facio@udc.es	
Web	moodle.udc.es/			
Descrición xeral	A materia versará sobre a descrición e coñecemento da anatomía específica do membro inferior incluíndo a osteoloxía, artroloxía, mioloxía, vascularización e inervación. Asemesmo se abordará a anatomía topográfica, de gran importancia para a semioloxía clínica así como a postura humana e elementos básicos para a marcha. Ademais da aplicación de técnicas de imaxe no estudo do pe.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer e identificar os relieves óseos palpables, os elementos musculares, estruturas articulares, inervación e vascularización do membro inferior.	A1 A12 A65 A66	B23 B25 B29	C9 C11 C14 C15 C17
Coñecer e identificar cada un dos elementos óseos, articulares, ligamentosos, musculares, vasculares e nerviosos do membro inferior.	A1 A66		
Coñecer as bases da cinesiología para comprender o funcionamento conxunto dos elementos que forman o membro inferior.	A12 A66		
Capacidade para recoñecer e diferenciar as distintas estruturais do membro inferior por medio dos métodos diagnósticos máis habituais na práctica clínica.	A1		
Sentar as bases anatómicas para interpretar os diferentes métodos de diagnóstico por imaxe máis usuais na práctica clínica podolóxica e a semioloxía básica do membro inferior.	A1 A65 A66	B29	C11

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1.- Introducción ó estudo anatómico do membro inferior	Conceptos xerais Modelos anatómicos Técnicas de estudo
Tema 2: Osteoloxía do membro inferior	2.1.- Pé (tarso, metatarso, dedos) 2.2.- Perna 2.3.- Muslo 2.4.- Pelve

Tema 3: Artroloxía/sindesmoxía do membro inferior	3.1.- Articulacións do pé 3.2.- Articulación do nocello 3.3.- Articulación do xeonllo 3.4.- Articulación da coxa 3.5.- Articulacións da cintura pélvica
Tema 4: Mioloxía do membro inferior	4.1.- Pé (tarso, metatarso, dedos) 4.2.- Perna 4.3.- Muslo 4.4.- Pelve
Tema 5: Postura humana e a súa relación co pé	Bipedestación Marcha
Tema 6: Análise morfolóxico do pé: bóveda plantar	Variacións anatómicas
Tema 7: Anatomía topográfica do pé e do membro inferior	Exploración Semioloxía clínica
Tema 8: Anatomía funcional do pé e do membro inferior	Exploración Semioloxía clínica
Tema 9: Técnicas de imaxe no estudio anatómico do pé e do membro inferior	Ecografía Radioloxía simple Doppler vascular Tomografía axial computada (TAC) Resonancia magnética nuclear (RMN) Tomografía de emisión de positrons (PET)

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Prácticas de laboratorio	A1 A12 A66	9	30	39
Proba de resposta múltiple	A1 A12 A66	1	10	11
Sesión maxistral	A1 A12 A65 A66 B23 B25 B29 C9 C11 C14 C15 C17	45	45	90
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividade formativa que permite que os estudantes aprendan de maneira efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como demostracións, cadernos de prácticas, traballo con maquetas, traballo con pezas anatómicas.
Proba de resposta múltiple	Proba con preguntas con varias opcións posibles e unha única resposta válida.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ós estudantes, ca finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Proba de resposta múltiple Sesión maxistral Prácticas de laboratorio	Para o seguimento do traballo disporase das titorías que axudarán a resolver as dúbidas e a orientar a aprendizaxe dos contidos da asignatura.
--	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba de resposta múltiple	A1 A12 A66	Exame tipo test con 60 preguntas con 4 opción posibles e unha única delas válida.	80
Sesión maxistral	A1 A12 A65 A66 B23 B25 B29 C9 C11 C14 C15 C17	Avaliarase a participación activa en clase	5
Prácticas de laboratorio	A1 A12 A66	Realizarase un caderno de prácticas e traballarase con maquetas anatómicas.	15

Observacións avaliación
<p>Para superar a materia é necesario asistir á totalidade das prácticas e superar a avaliación final das mesmas con alomenos unha puntuación de 5 sobre 10, ademais de obter unha media de 6 (sobre 10) na calificación da proba de resposta múltiple e 5 sobre 10 no total da asignatura.</p> <p>Convocatorias de segunda oportunidade e posteriores matrículas: Para aqueles alumnos/as que teñan cursado a materia e realizado as prácticas obrigatorias de forma completa ca calificación de apto, deben ter en conta que poden voltar a cursar toda a materia novamente e presentarse só ao examen teórico final, tendo en conta que a calificación do exame teórico fará media cas calificacións das prácticas, talleres, traballos tutelados e clases maxistras do curso académico no que teñan cursado as mesmas.</p> <p>Para os alumnos con matrícula parcial ou dispensa académica: poderán obter a calificación da asignatura ca modalidade ordinaria na que a proba de resposta múltiple supón o 80% da calificación e o outro 20% corresponde á elaboración do cuadernillo de prácticas. Nesta modalidade será obrigatorio superar a proba de resposta múltiple e realizar os cadernillos de prácticas para superar la asignatura.</p> <p>Convocatorias da oportunidade adiantada de avaliación: Para aqueles alumnos/as que teñan solicitado a oportunidade adiantada de avaliación, cumplan cos requisitos e se lles conceda podrán presentarse ó exame teórico final cúa calificación suporá o 100% da calificación da materia.</p> <p>Non presentado: Se calificará como non presentado ós/ás alumnos/as que non concurran á realización do exame e/ou non entreguen os cadernillos de prácticas nos prazos definidos.</p> <p>Matrícula de honra: Poderá obterse a calificación de matrícula de honra habendo obtido a calificación de sobresainte e a máxima calificación na avaliación e seguimento continuo realizado durante o curso académico.</p>

Fontes de información

Bibliografía básica

1.AAVV. Terminología anatómica. Panamericana, 1ª ed, 2001. 2. Abrahams PH, Hutchings RT, Marks SC. Gran atlas McMinn de Anatomía Humana. Oceano, 2ª ed, 2009. 3. Agur FR, Dalley F. Grant. Atlas de anatomía. Panamericana, 11ª ed, 2007. 4. Bouchet A, Cuilleret J. Anatomía descriptiva, topográfica y funcional. Panamericana, 1º ed, 1997. 5.Canby CA. Anatomía basada en la resolución de problemas. Elsevier - Masson, 1ª ed, 2007. 6. Chung KW. Colección temas clave: Anatomía. 6ª ed. 2008. 7. Dauber W. Feneis. Nomenclatura anatómica ilustrada, Elsevier Masson, 5ª ed, 2006. 8. Delgado L. Prácticas de anatomía humana. Panamericana, 1ª ed, 2010. 9. Detton AJ. Grant. Manual de disección. Wolters Kluwer. 16ª ed, 2017. 10. Dufour M. Anatomía del aparato locomotor. Tomo 1: Miembro inferior. Masson, 1ª ed, 2003. 11. Drake RL, Vogl A. Gray. Anatomía para estudiantes. Elsevier, 2º ed, 2010. 12. Dykes M, Watson W. Lo esencial en anatomía. Elsevier Mosby, 3ª ed, 2011. 13. Escuredo B, Sánchez JM, Borrás SX, Serrat J. Estructura y función del cuerpo humano. McGraw-Hill Interamericana, 1995. 14. Fraga H. Anatomía básica. Galinova, 1ª ed, 2003. 15. García-Porrero J. Anatomía humana. McGraw-Hill ? Interamericana, 1ª ed, 2005. 16. Grine FE. Manual de laboratorio de anatomía humana. 3ª ed, 2008. 17. Gosling JA, Harris PF, Hunpherson JR. Anatomía Humana. Mosby/Doyma, 2ª ed, 1994. 18. Guzmán S, Eizondo RE. Anatomía humana en casos clínicos. Panamericana, 2ª ed, 2012. 19. Hansen JT. Atlas de disección. Sobotta. Elsevier, 2ª ed, 2017. 20. Hansen JT. Netter. Flashcards de anatomía. Elsevier. 4ª ed, 2017 21. Jacob S. Atlas de anatomía humana. Elsevier Science, 1ª ed, 2003. 22. Kamina P. Anatomía general. Panamericana, 1997. 23. Kapit W, Elson LM. Anatomía. Ariel, 1ª ed, 2014. 24. Latarjet M, Ruiz Liard A. Anatomía Humana. Panamericana, 4ª, 2004. 25. Lippert H. Anatomía. Marban, 1ª ed, 1999. 26. Llusá M, Merí, Ruano D. Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Panamericana, 1ª ed, 2004. 27. Lütjen-Drecoll E, Rohen JW. Anatomía. Panamericana, 1ª ed, 2012. 28. Möller TB, Reil E, Stark P. Atlas de anatomía radiológica. Marban, 3º ed, 2011. 29. Moore KL, Agur FR. Fundamentos de anatomía con orientación clínica. Panamericana, 6ª ed, 2008. 30. Moore KL, Dalley F, Agur AM. Anatomía con orientación clínica. Wolters Kluwer, 6ª edición, 2008. 31. Netter FH. Atlas de anatomía humana. Elsevier Masson, 6ª ed, 2015. 32. Nielsen M, Miller S. Atlas de anatomía humana. Panamericana, 1ª ed, 2012. 33. Olinger AB. Atlas de anatomía humana. Lippincott 1ª ed, 2016. 34. Pansky B, Gest T. Anatomía concisa e ilustrada de Lippincott, volumen 1: espalda, miembro superior e inferior. AMOLCA 1ª ed, 2017. 35. Platzer W. Atlas de anatomía con correlación clínica. Tomo 1. Aparato locomotor. Editorial médica Panamericana, 9ª ed, 2008. 36. Paulsen F, Waschke J. Sobotta. Atlas de disección. Elsevier. 2ª ed. 2017. 37. Pró E. Anatomía clínica. Editorial médica Panamericana, 1ª ed, 2011. 38. Putz R, Pabst R. Atlas de Anatomía Humana Sobotta (I y II). Panamericana, 22ª ed, 2006. 39. Rouviere H y Delmas A. Anatomía humana. Masson, 11ª ed, 2005. 40. Sadler, TW. Langman Embriología médica. Wolters Kluwer, 11ª ed, 2009. 41. Schunke M, Schultze E, Schumacher U, Voll M, Wesker K. Texto y atlas de anatomía. Tomo I. Anatomía general y aparato locomotor. Panamericana, 1ª ed, 2005. 42. Smith-Agreda JM. Escolar. Reconstrucciones humanas por planos de disección. Editorial Panamericana, 5ª ed, 2009. 43. Spratt JD, Salkowski LR, Loukas M, Turmezei T, Weir J, Abrahams PH. Atlas de anatomía humana por técnicas de imagen. Elsevier, 5ª ed, 2017. 44. Suárez Quintanilla JA, Iturrieta Zuazo I, Rodríguez Pérez AI, García Esteo FJ. Anatomía humana para estudiantes de ciencias de la salud. Elsevier. 1ª ed., 2017. 45. Tank PW. LWW Atlas de anatomía. Wolters Kluwer. 1ª ed, 2009. 46. Thibodeau GA, Patton KT. Anatomía y fisiología. Elsevier Mosby, 6ª ed, 2007. 47. Thibodeau GA, Patton KT. Estructura y función del cuerpo humano. Elsevier Mosby, 13ª ed, 2011. 48. Tixa S. Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 2: Miembro inferior, Elsevier Masson, 2ª ed, 2006. 49. Thompson JC,. Atlas práctico de anatomía ortopédica. Elsevier, 2ª ed, 2011. 50. Tortora GJ, Derrickson BH. Principios de anatomía y fisiología. Editorial Panamericana, 13ª ed, 2013. 51. Ullmann HF. Atlas de anatomía. Ed Ullmann, 1ª ed, 2103. 52. Vilensky JA, Hoffman LA. Rohen. Atlas de anatomía humana. Wolters Kluwer, 8ª ed, 2015. 53. Waschke J, Drenckhahn D. Compendio de anatomía. Editorial Panamericana, 1ª ed, 2009.

Bibliografía complementaria

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións
Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "III Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2018-2020)" os traballos documentais que se realicen nesta materia:
a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático.
b.- De realizarse en papel:
- Non se empregarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase a realización de borradores.
(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías